

Raport z realizacji
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu
Ławskiego do roku 2020
za okres 2019 - 2020 r.

Spis treści

SPIS TREŚCI	2
1. WSTĘP	3
2. DANE POZYSKANE DO RAPORTU	4
3. CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU IŁAWSKIEGO DO ROKU 2020	4
4. METODA OCENY I ANALIZA REALIZACJI ZAŁOŻEŃ POŚ	5
4.1. Realizacja zadań własnych	6
4.2. Zadania monitorowane.....	12
5. OCENA REALIZACJI POŚ	39
6. PODSUMOWANIE	44
SPIS TABEL	45

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020.

Zgodnie z art. 25 pkt 7 ppkt a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247 ze zm.), opracowany raport z wykonania programu ochrony środowiska starosta ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej.

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania programu ochrony środowiska przez organ wykonawczy powiatu, a następnie przedstawienia ich radzie powiatu w cyklu dwuletnim wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1219 ze zm.).

Obowiązek sprawozdawczy jest następstwem realizacji przez powiat zapisów zawartych w art. 17 ust. 1 ww. ustawy, który obliguje Starostę do opracowania Programu ochrony środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 poz. 1101) politykę ekologiczną państwa, zgodnie z którą opracowywane były programy ochrony środowiska, zastąpiono polityką ochrony środowiska, która m.in. winna być prowadzona za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Zgodnie z art. 14 ust. 1 polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1057).

Zakres Raportu powinien odpowiadać treści przyjętego Programu.

Raport ma charakter informacyjny i podsumowujący w zakresie działań przewidzianych do realizacji przez Powiat Ławski oraz inne jednostki i podmioty wykonujące na terenie powiatu zadania związane z szeroko rozumianą ochroną środowiska. Informacje przedstawione w Raporcie odnoszą się do harmonogramu działań własnych oraz monitorowanych, inwestycyjnych i nieinwestycyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2019-2020 dla osiągnięcia przyjętych w Programie celów. Raport stanowi zatem próbę oceny stopnia i efektów realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego, ukazania postępów jakie udało się osiągnąć w zakresie wykonania oraz dalszych potrzeb w płaszczyźnie związanej z ochroną środowiska.

W Raporcie przedstawiano również informacje dotyczące realizacji wskaźników założonych w Programie oraz ich recenzję.

2. Dane pozyskane do Raportu

Dane podstawowe do wykonania Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020 stanowią głównie:

- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020,
- raporty o stanie Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020,
- informacje statystyczne GUS,
- informacje o stanie środowiska w województwie warmińsko – mazurskim przygotowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- informacje uzyskane w wyniku wysłanych ankiet do instytucji i firm z terenu powiatu, które były głównymi realizatorami Programu (wprost lub pośrednio),
- informacje pozyskane z gmin powiatu iławskiego na podstawie przesłanych pism.

3. Cele wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu iławskiego do 2020 roku

Cele, kierunki interwencji i zadania określone w Programie ochrony środowiska zostały określone dla 10 obszarów interwencji. W każdym z obszarów wyznaczono, cele kierunki i zadania. Zadania podzielono na zadania własne powiatu oraz zadania monitorowane. Ten sam podział wykorzystano w niniejszym dokumencie – przedstawiono odrębnie stopień realizacji zadań własnych powiatu oraz zadań monitorowanych. Ocenę realizacji celów i zadań monitorowanych dodatkowo oparto na wskaźnikach charakteryzujących stan środowiska, rekomendowanych w przyjętym Programie ochrony środowiska.

Wyznaczono w nim 10 obszarów interwencji, dla których zdefiniowano 21 celów, 41 kierunków interwencji i 140 zadań.

1. Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Poprawa jakości powietrza, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych

2. Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem

Cel: Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów

3. Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne

Cel: Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych

4. Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: Osiągnięcie celów środowiskowych dla wód

Cel: Ochrona przed niedoborami wody i powodzią

5. Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Cel: Ograniczanie zużycia wody

Cel: Ochrona wód i gleb przed zanieczyszczeniem ściekami

6. Obszar interwencji: Zasoby geologiczne

Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin

7. Obszar interwencji: Gleby

Cel: Ochrona gleb

8. Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB; zapobieganie powstawaniu odpadów; zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu i zmiana ich zachowań

Cel: Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności ponownego użycia, recyklingu i energii zawartej w odpadach – odzyskiwanie energii powinno zostać ograniczone do materiałów nienadających się do recyklingu; dalszy rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów w tym odpadów biodegradowalnych i odpadów niebezpiecznych

Cel: Zmniejszenie ilości kierowanych na składowiska odpadów – składowanie powinno zostać ograniczone do odpadów resztkowych

Cel: Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nieczynnych składowisk odpadów

9. Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel: Ochrona obszarów i obiektów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych

Cel: Zapewnienie spójności przestrzeni przyrodniczej powiatu

Cel: Doskonalenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej

Cel: Ograniczanie zagrożeń dla rodzimej przyrody

Cel: Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie i na terenach zurbanizowanych

Cel: Włączanie społeczeństwa do działań na rzecz ochrony przyrody

10. Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Ograniczanie zagrożeń poważnymi awariami i minimalizacja ich skutków

4. Metoda oceny i analiza realizacji założeń POŚ

W poniższych tabelach przedstawiono ocenę realizacji działań ujętych w Programie Ochrony Środowiska w podziale na zadania własne i monitorowane.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

W kolumnie ocena realizacji zadania zostały wykorzystane oznaczenia kolorystyczne określające stopień realizacji zadań:

Zadanie zakończone w latach wcześniejszych	
Zadanie zrealizowane w latach 2019-2020	
Brak realizacji zadania w latach 2019-2020	
Brak konieczności realizacji zadania	
Brak informacji od podmiotu wykonującego zadania	

4.1. Realizacja zadań własnych

Poniższa tabela przedstawia ocenę realizacji zadań własnych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Tabela 1. Stopień realizacji zadań własnych przez Powiat Ławski w latach 2019 – 2020.

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza			
1.	■	Edukacja społeczeństwa w zakresie odnawialnych źródeł energii, z uwzględnieniem działań adaptacyjnych do zmian klimatu	<p>W latach 2019-2020 realizowano następujące inicjatywy na rzecz edukacji ekologicznej z zakresu ochrony powietrza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publikacja artykułów edukacyjnych w biuletynie „Życie Powiatu Ławskiego” oraz na lokalnych portalach internetowych dotyczących: wykorzystania energii odnawialnej, termomodernizacji budynków i możliwości pozyskiwania środków na ten cel, o zagrożeniach dla ich zdrowia i życia z powodu zanieczyszczenia powietrza, o działaniach człowieka mających wpływ na jakość powietrza i sposobach przeciwdziałania zanieczyszczeniu środowiska. • Współorganizacja konkursu „Dzielne Szewczyki walczą ze smogiem”. • Dotacje na budowę przydomowych instalacji fotowoltaicznych udzielone przez Powiat Ławski w 2019 roku (łączna moc instalacji 32,16 kW). • Działania edukacyjne w szkołach ponadpodstawowych.
2.	■	Prowadzenie edukacji upowszechniającej wiedzę nt. możliwości zmniejszania zapotrzebowania na energię w gospodarstwach domowych	
3.	■	Podnoszenie świadomości ekologicznej w zakresie potrzeb oszczędnego i efektywnego wykorzystania energii	
4.	■	Edukacja i zwiększanie świadomości w zakresie: zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, wpływu inwazyjnych gatunków obcych oraz znaczenia i konieczności oszczędzania zasobów, w szczególności wody	
Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem			
5.	■	Prowadzenie monitoringu hałasu oraz dokonywanie oceny narażenia społeczeństwa na czynniki ponadnormatywne	W 2020 r. wykonano pomiar poziomu hałasu na terenach rekreacyjno-wypoczynkowych położonych nad jez. Trupel.
6.	■	Poprawa nawierzchni dróg gminnych i powiatowych	<p>Rok 2019 (dotyczy zadań zrealizowanych w całości):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi powiatowej Nr 1345 N odc. Lubawa – Mortęgi - granica powiatu na odc. od km 1+550 do km 5+673. - Przebudowa drogi powiatowej nr 1279N odc. Kisielice - Piotrowice oraz drogi nr 1287N

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

			<p>na odc. od skrzyżowania z drogą nr 1279N do Gorynia – Etap II i Etap III.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi powiatowej nr 1204N Butowo - Łodygowo odc. 0+002,50-1+000. - Przebudowa drogi powiatowej nr 1285N Sobiewola – Goryń-Krzywka (gr. woj.) odc. km 2+436,00– 2+831,50. - Remont drogi powiatowej nr 1285N Sobiewola – Goryń-Krzywka (gr. woj.) odc. km 0+012,5– 0+898,5. - Przebudowa drogi powiatowej Nr 1301N gr. województwa (Latkowo) – Bajdy – Zalewo – etap I. <p>Rok 2020 (dotyczy zadań zrealizowanych w całości):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej nr 1339N na odc. Mątyki – Gromoty. - Przebudowa dróg w miejscowości Lubstynek. - Przebudowa drogi powiatowej nr 1206N Gałdowo-Ząbrowo oraz Remont drogi powiatowej nr 1206N Gałdowo-Ząbrowo. - Przebudowa dróg w miejscowości Lubstynek (obszar Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich).
7.		Ograniczanie hałasu, zwłaszcza na osiedlach mieszkaniowych poprzez m.in. tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie szybkości ruchu, tworzenie pasów zadrzewień	<p>Powiatowy Zarząd Dróg w Iławie prowadził działania mające na celu obniżenie poziomu hałasu na drogach, które jest realizowane m.in. przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nasadzenia kompensacyjne - ograniczenia prędkości pojazdów poprzez stosowanie znaków drogowych B-33. <p>Najczęściej ograniczenia prędkości są stosowane na terenach zabudowanych, w miejscach niebezpiecznych oraz o natężonym ruchu pieszych.</p>
8.		Wprowadzenie koniecznych zmian w inżynierii ruchu drogowego (budowa obwodnic, poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności ruchu, montaż osłon przeciwdźwiękowych w miejscach występowania uciążliwości akustycznych)	<p>Powiatowy Zarząd Dróg w Iławie w analizowanym okresie prowadził na bieżąco działania związane ze zmianą inżynierii ruchu drogowego poprzez poprawę stanu nawierzchni ulic i dróg, i zapewnieniu płynności ruchu.</p>
9.		Wprowadzanie ograniczeń emisji hałasu na obszarach i akwenach cennych przyrodniczo	<p>W latach 2019-2020 wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odpowiednie oznakowanie strefy ciszy na jez. Płaskie na wniosek Starosty Powiatu Iławskiego. - Ograniczenie prędkości w zatoce Widługi na jez. Jeziorak na wniosek Starosty Powiatu Iławskiego.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami			
10.		Wdrażanie działań zapisanych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz w programie wodnośrodowiskowym kraju	W ramach działania w roku 2020 udzielono dotacji Gminie Kisielice w wysokości 50 000,00 zł z przeznaczeniem na budowę zbiorczej przydomowej oczyszczalni ścieków obsługującej 3 budynki wielorodzinne w miejscowości Ogrodzieniec.
11.		Retencjonowanie wód opadowych odprowadzanych z powierzchni szczelnych i utwardzonych oraz ograniczanie tworzenia nowych powierzchni uszczelnionych	Na terenie powiatu ograniczono tworzenie nowych powierzchni szczelnych w ramach egzekwowania udziału powierzchni biologicznie czynnych zgodnie z przepisami prawa miejscowego w ramach wydawanych przez Starostę pozwoleń na budowę i przyjmowanych zgłoszeń.
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa			
12.		Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących potrzeby oszczędnego gospodarowania wodą	W latach 2019-2020 prowadzono działania związane z upowszechnianiem wiedzy wśród młodzieży na lekcjach na temat: znaczenia i konieczności oszczędzania zasobów wodnych.
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne			
13.		Racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych, z wykorzystaniem BAT	Starosta jako organ administracji geologicznej wykonywał zadania wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze, w tym m.in. wydawanie koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego z udokumentowanych złóż, kontrola zakładów górniczych, zatwierdzanie projektów robót geologicznych na poszukiwanie złóż kopalin oraz na wykonywanie studni, zatwierdzanie dokumentacji geologicznych złóż kopalin, zatwierdzanie dokumentacji hydrogeologicznych ustalających wydajność eksploatacyjną ujęć wód podziemnych.
14.		Działania edukacyjne promujące zrównoważone wykorzystanie kopalin/złóż, w tym poprawa dostępu do informacji w zakresie prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin	Działania edukacyjne były prowadzone w ramach wykonywanych zadań wynikających z ustawy Prawo geologiczne i górnicze w tym m. in. wydawania koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego z udokumentowanych złóż oraz kontroli zakładów górniczych. Starosta jako organ administracji geologicznej, zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze gromadzi przedmiotowe informacje w Powiatowym Archiwum Geologicznym i są one udostępniane na zasadach określonych w obowiązujących przepisach.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Obszar interwencji: Gleby			
15.		Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej oraz doskonalenie doradztwa rolniczego	<p>W latach 2019-2020 Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Ławie upowszechniał zasady dobrej praktyki rolniczej oraz prowadził doradztwo poprzez wizyty w gospodarstwach rolnych, liczne konsultacje w biurach oraz szkolenia w poszczególnych gminach w powiecie ławskim. Głównymi zasadami dobrej praktyki rolniczej jest przestrzeganie metod integrowanej ochrony roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia, badania zasobności gleb, wapnowania oraz prawidłowej technologii upraw.</p> <p>W roku 2020 prowadzenie działań było ograniczone ze względu na panującą epidemię COVID19.</p>
16.		Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom	Starosta wykonywał działania w zakresie uzgadniania i opiniowania na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym projektów studium oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
17.		Promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego	<p>W latach 2019-2020 Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Ławie promował rolnictwo ekologiczne i zintegrowane poprzez liczne konsultacje, informacje oraz wizyty w gospodarstwach rolnych.</p> <p>W roku 2020 prowadzenie działań na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego były ograniczone ze względu na panującą epidemię COVID19.</p>
18.		Usuwanie zanieczyszczeń gleb celem ograniczenia ich negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowisko	W badanym okresie nie zgłaszano takiej potrzeby i nie były prowadzone działania związane z usuwaniem zanieczyszczonej gleby w celu ograniczenia negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowisko.
19.		Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, dla przywrócenia im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	<p>W latach 2019-2020 Starosta Powiatu Ławskiego wydał decyzje uznające za zakończoną rekultywację gruntów o powierzchni 15,7508 ha zdegradowanych lub zdewastowanych wskutek działalności górniczej. Dla gruntów o powierzchni 16,53 ha wydano decyzje o ustaleniu kierunku i terminu rekultywacji.</p> <p>W latach 2019-2020 nie były prowadzone działania związane z usuwaniem zanieczyszczonej gleby w celu ograniczenia negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowisko.</p>
20.		Działania naprawcze w przypadku zaistnienia szkód na powierzchni ziemi	W latach 2019-2020 nie zarejestrowano zdarzeń skutkujących szkodą na powierzchni ziemi.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze			
21.		Budowa przejść dla zwierząt przez trasy komunikacyjne, w miejscach, w których przecinają one szlaki ich migracji	W latach 2019-2020 nie wykonywano przejść dla zwierząt przez trasy komunikacyjne (brak konieczności).
22.		Uzupełnianie i aktualizacja planów urządzenia lasów niebędących w Zarządzie Lasów Państwowych	W latach 2019-2020 nie prowadzono działań w celu uzupełnienia lub aktualizacja planów urządzenia lasów niebędących w Zarządzie Lasów Państwowych- wszystkie plany były aktualne. Działania te będą realizowane w latach 2022-2025.
23.		Wspieranie inicjatyw społecznych, w tym wolontariatu, na rzecz ochrony przyrody	<p>W latach 2019-2020 zrealizowano następujące działania z zakresu edukacji ekologicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współorganizacja konkursu „Dzielne Szewczyki walczą ze smogiem”. • Zorganizowanie wspólnie z Zespołem Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich, Nadleśnictwami Iława i Susz spotkania z cyklu „Noc sów”. • Składanie budek lęgowych przez dzieci z półkolonii dostarczonych przez Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich • Zorganizowanie wystawy fotograficznej „Jeziora i ich ptasi mieszkańcy” wspólnie z Zespołem Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich. • Organizacja Akcji Czyste Jeziora i Rzeki. • Oczyszczenie plaż miejskich w Iławie wraz z nurkami Akademickiego Klubu Płetwonurków „Skorpena” oraz członkami Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji IPA Region Olsztyn. • Opracowanie, wydanie i rozpowszechnianie kalendarzy edukacyjnych. • Wprowadzenie systemu selektywnej segregacji odpadów w Starostwie Powiatowym w Iławie. • Zaaranżowanie mini ogródka i zbudowanie kompostownika na odpady organiczne na tyłach budynku Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie. • Zorganizowanie warsztatów ogrodniczych dla dzieci i młodzieży z elementami hortiterapii. • Realizacja projektu „Podaruj drugie życie odpadom”. • Zbiórka makulatury. • Zbiórka nakrętek plastikowych. • Organizacja konkursu na biodegradowalną ozdobę świąteczną. • Budowanie domków dla owadów. • Udział w akcji sadzenia drzew.
24.		Wspieranie ośrodków edukacji ekologicznej	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

			<ul style="list-style-type: none"> Zbiórka elektrośmieci oraz baterii przy współpracy z Organizacją Odzysku REBA S.A.
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami			
25.		Aktualizacja powiatowego planu zarządzania kryzysowego	W latach 2019-2020 wykonano Aktualizację powiatowego planu zarządzania kryzysowego.
26.		Propagowanie standardów prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i wypadków z udziałem pojazdów przewożących towary niebezpieczne	Funkcjonariusze Komendy Powiatowej PSP w Ławie realizują i biorą cyklicznie udział w prelekcjach, szkoleniach oraz piknikach edukacyjnych propagując wiedzę w zakresie bezpiecznych zachowań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, letniego wypoczynku nad wodą i w lesie. Odbiorcami treści edukacyjnych są w szczególności najmłodszy mieszkańcy powiatu ławskiego, a w przypadku prowadzenia szkoleń w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej również dorośli.

4.2. Zadania monitorowane

Poniższa tabela przedstawia ocenę realizacji zadań monitorowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego.

Tabela 2. Stopień realizacji zadań monitorowanych przez Powiat Ławski w latach 2019 – 2020.

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza			
1.		Likwidacja lokalnych kotłowni o dużej emisji i rozbudowa sieci ciepłowniczej oraz zamiana kotłowni węglowych na obiekty niskoemisyjne	<p>Na terenie powiatu realizacja działania odbywała się m.in. poprzez rozbudowę sieci ciepłowniczej oraz modernizację obiektów użyteczności publicznej. W ramach realizacji zadania wykonano m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> W roku 2020 na terenie miasta Ława kontynuowano starania w celu zasilenia w centralne ogrzewanie z sieci ciepłowniczej ulicy Jagiełły w Ławie.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			<ul style="list-style-type: none"> W roku 2020 kontynuowano działania związane z modernizacją Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie, w ramach których dokonano modernizacji ogrzewania.
2.		Rozbudowa sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej) powiatu	<p>W 2019 r. na terenie miasta Lubawa została wybudowana sieć gazowa o długości 0,4 km oraz podłączono do sieci 11 budynków mieszkalnych.</p> <p>W 2020 r. na terenie miasta Lubawa została wybudowana sieć gazowa o długości 5,68 km oraz podłączono do sieci 38 budynków mieszkalnych.</p>
3.		Rozwój transportu niskoemisyjnego oraz modernizacja publicznego transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska, w tym stosowanie „paliw ekologicznych”	<p>W roku 2020 Miasto Iława złożyło projekt na dofinansowanie zadania inwestycyjnego: Rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego w Iławie (kwota dofinansowania: 4 264 542,57 zł)</p> <p>W roku 2020 zakończono inwestycję „Utworzenie węzła integracyjnego transportu miejskiego z innymi systemami transportu zbiorowego”, dofinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Celem projektu, oprócz wizualnej poprawy terenu koło Dworca Głównego w Iławie, była kompleksowa poprawa warunków przemieszczania się różnymi środkami transportu, czyli zintegrowanie transportu miejskiego i pozamiejskiego z przejazdami samochodów osobowych, taksówek i rowerzystów. W ramach inwestycji powstało 100 miejsc postojowych dla rowerów, 217 miejsc parkingowych oraz 400 mb dróg rowerowych.</p>
4.		<p>a. Ograniczanie występowania „niskiej emisji” m.in. poprzez: wymianę starych kotłów o małej mocy oraz pieców na jeden z systemów proekologicznych,</p> <p>b. Wprowadzenie przez gminy obowiązku odbioru mokrych odpadów zielonych, wprowadzenie obowiązku zakupu odpowiedniej jakości paliw w ramach udzielania gminnej pomocy społecznej</p>	<p>Na terenie powiatu iławskiego w analizowanym okresie udzielane były dotacje na wymianę starych kotłów na kotły niskoemisyjne.</p> <p>Dotację na wymianę nieefektywnych kotłów prowadzone były przez: miasto Iława, gminę Iława, miasto Lubawa, gminę Lubawa. Łącznie w latach 2019-2020 udzielono 143 dotacji na wymianę nieefektywnych kotłów.</p> <p>Gmina Susz, gmina Zalewo, gmina Kisielice w latach 2019-2020 nie udzielała dotacji na wymianę nieefektywnych kotłów.</p> <p>Mieszkańcy powiatu iławskiego mogą skorzystać z dotacji w ramach Programu Czyste Powietrze.</p> <p>Odbiór mokrych odpadów zielonych na terenie powiatu został wprowadzony przez miasto Iława oraz gminę Susz. Pozostałe gminy nie wprowadziły odbioru mokrych odpadów</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			zielonych. Żadna z gmin powiatu iławskiego nie wprowadziła obowiązku zakupu odpowiedniej jakości paliwa w ramach udzielania gminnej pomocy społecznej.
5.		Kampanie edukacyjne w zakresie ekozachowań: prawidłowego spalania paliw stałych, w tym węgla kamiennego i drewna w kotłach i kominkach, skutków spalania odpadów w urządzeniach do tego nieprzystosowanych, ekobjazdy	Na terenie powiatu iławskiego prowadzone były kampanie edukacyjne w zakresie ekozachowań: prawidłowego spalania paliw stałych, w tym węgla kamiennego i drewna w kotłach i kominkach, skutków spalania odpadów w urządzeniach do tego nieprzystosowanych. Kampanie edukacyjne na rzecz ochrony powietrza były realizowane we wszystkich gminach powiatu iławskiego (m.in. poprzez informację na stronach urzędów gmin, wydawanie broszur i ulotek, informację dotyczące edukacji z zakresu ochrony powietrza w mediach społecznościowych, lokalnej prasie oraz w ramach organizowanych wydarzeń kulturalnych).
6.		Wspieranie rozwoju energetyki odnawialnej z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody, w tym krajobrazu	W analizowanym okresie na terenie powiatu iławskiego wspierano rozwój energetyki odnawialnej poprzez współpracę organów gminnych w zakresie budowy biogazowni oraz farm fotowoltaicznych. W roku 2020 oddano do użytkowania biogazownie rolnicze w miejscowościach: Falknowo (gmina Susz) i Kupin (gmina Zalewo).
7.		Budowa oraz przebudowa sieci umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii z OZE	Działanie było realizowane w trybie ciągłym przez wszystkie gminy powiatu iławskiego w miarę zgłaszanych potrzeb.
8.		Rozwój biogazowni rolniczych	W latach objętych Raportem na terenie powiatu zrealizowano inwestycję: <ul style="list-style-type: none"> • Budowa elektrociepłowni na biogaz o mocy elektrycznej 0,999 MW i mocy cieplnej 1,082 MW w miejscowości Kupin, gmina Zalewo. • Budowa elektrociepłowni na biogaz o mocy elektrycznej 0,999 MW i mocy cieplnej 1,136 MW w miejscowości Falknowo, gmina Susz Obie inwestycje zrealizowano w ramach wsparcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.
9.		Rozwój mikroinstalacji oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii (energetyki prosumenckiej)	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym.
10.		Stosowanie w gospodarstwach indywidualnych rozwiązań grzewczych przyjaznych środowisku (układy solarne, pompy ciepła)	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym. Gminy powiatu iławskiego udzielają dofinansowań na wymianę nieefektywnych kotłów (opisane powyżej). Dodatkowo mieszkańcy powiatu iławskiego mogą korzystać z dotacji w ramach Programu Czyste Powietrze oraz Mój Prąd. W latach 2019-2020 z dofinansowania w ramach Programu Czyste Powietrze skorzystało 321 gospodarstw domowych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
11.		Rozwój instalacji wykorzystujących biomasę (z wykluczeniem współspalania z węglem), wykorzystujących uprawy energetyczne oraz lokalne bioodpady rolnicze	W analizowanym okresie nie nastąpił rozwój instalacji wykorzystujących biomasę (uprawy energetyczne, bioodpady rolnicze) na terenie powiatu iławskiego.
12.		Edukacja społeczeństwa w zakresie odnawialnych źródeł energii, z uwzględnieniem działań adaptacyjnych do zmian klimatu	Wszystkie gminy z terenu powiatu iławskiego prowadzą działania edukacyjne z zakresu ochrony powietrza, m.in. w placówkach oświatowych.
13.		Realizacja, aktualizacja i monitoring programów ochrony powietrza w strefie warmińsko-mazurskiej, wdrażanie planów działań krótkoterminowych	W analizowanym okresie na terenie powiatu iławskiego wdrażane były działania krótkoterminowe określone w Programie ochrony powietrza w strefie warmińsko-mazurskiej.
14.		Przygotowanie i realizacja: a. planów (rozwoju) gospodarki niskoemisyjnej (PGN), planów na rzecz zrównoważonej energii SEAP, b. programów ograniczenia niskiej emisji (PONE)	W latach objętych Raportem większość gminy powiatu iławskiego posiadała Plany Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Programy ograniczenia niskiej emisji. Na koniec roku 2020 jedynie gmina Lubawa oraz miasto Lubawa nie posiadały opracowanych Planów Gospodarki Niskoemisyjnej.
15.		Prowadzenie kontroli prawidłowości eksploatacji urządzeń energetycznych	Na terenie powiatu iławskiego w analizowanym okresie przeprowadzono kilkanaście kontroli prawidłowości eksploatacji źródeł spalania energetycznego. Kontrole te odbywały się na terenie gminy i miasta Iława. W grudniu 2020 r. na terenie miasta Iławy przeprowadzono działania kontrolne przy użyciu drona. Założeniem pierwszej takiej akcji było wskazanie, gdzie i w jaki sposób dochodzi do pogorszenia jakości powietrza i czym to jest uwarunkowane czy dominującym jest właściwe eksploatowanie kotłów grzewczych, jakość paliwa czy też może spalanie odpadów. Do właścicieli nieruchomości, w których odczytano wysokie wartości pyłów PM _{2,5} oraz PM ₁₀ wysłane zostało pismo z informacją o zaistniałych nieprawidłowościach i z czego mogą one wynikać, jak również z informacją o dostępnych dotacjach do wymiany kotła.
16.		Tworzenie mechanizmów kontrolowania źródeł „niskiej	Na terenie miasta Iławy w roku 2020 rozpoczęto kontrolę niskiej emisji dzięki wykorzystaniu drona.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
		emisji”	
17.		Prowadzenie monitoringu jakości powietrza atmosferycznego	Zadanie realizowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na bieżąco. Na terenie miasta Ława zlokalizowana jest jedna ze stacji pomiarowych.
18.		Upowszechnianie wiedzy na temat mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza	Działanie jest realizowane przez wszystkie gminy powiatu ławskiego poprzez m.in. informacje umieszczane na stronach Urzędów Gmin i Miast.
19.		Akcje informacyjne uświadamiające mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia, jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza	Działanie jest realizowane przez wszystkie gminy powiatu ławskiego poprzez m.in. informacje umieszczane na stronach Urzędów Gmin i Miast.
20.		Promowanie poprawnych zachowań społecznych np. korzystania z komunikacji zbiorowej, ścieżek rowerowych lub akcji społecznych pt. „nie jedź sam, zabierz ze sobą jeszcze inne osoby”	Działania promujące niskoemisyjny transport w latach objętych Raportem były realizowane na terenie miasta Ławy.
21.		a. stosowanie energooszczędnych technologii w gospodarce, b. dokonywanie termomodernizacji budynków, wprowadzanie nowoczesnych systemów grzewczych w domach jednorodzinnych, c. zmniejszanie strat energii w systemach przesyłowych (elektroenergetycznych i ciepłych)	W okresie 2019-2020 na terenie powiatu ławskiego wykonywane były termomodernizacje budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej czy modernizacje systemów grzewczych w domach jednorodzinnych.
22.		a. rozwój wysokosprawnej kogeneracji i ciepłownictwa, b. instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych c. budowa nowoczesnych sieci ciepłowniczych	W 2019 roku w zakładzie należącym do Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita Oddział w Lubawie uruchomiono kotłownię parową z silnikiem kogeneracji MWM TCG 2020 V12 o nominalnej mocy cieplnej 2,28 MW z wymiennikiem ciepła EEB-S zasilana gazem ziemnym GZ50. Na terenie powiatu ławskiego spółki ciepłownicze na bieżąco w miarę potrzeb prowadziły działania związane z rozbudową sieci ciepłowniczej.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
23.		Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia dróg publicznych	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym na terenie miasta Ława, gminy Ława, miasta Lubawa oraz gminy Susz.
24.		Poprawa efektywności energetycznej w transporcie	Działania związane z poprawą efektywności energetycznej w transporcie realizowane były w latach 2019-2020 przez miasto Ława i zostały opisane w innych punktach Raportu.
25.		Prowadzenie edukacji upowszechniającej wiedzę nt. możliwości zmniejszenia zapotrzebowania na energię w gospodarstwach domowych	Realizacja działania została przedstawiona w innych punktach Raportu.
26.		Opracowanie i uchwalenie założeń do planów lub programów zaopatrzenia miast, gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	W latach objętych Raportem, w roku 2020 gmina Susz dokonała aktualizacji Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Susz na lata 2021 – 2035. Także w roku 2020 aktualizacji Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dokonało miasto Ława. Pozostałe gminy posiadają projekty założeń do planów lub programów zaopatrzenia miast, gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe opracowane w latach wcześniejszych.
27.		Podnoszenie świadomości ekologicznej w zakresie potrzeb oszczędnego i efektywnego wykorzystania energii	Realizacja działania została przedstawiona w innych punktach Raportu.
28.		Wycofywanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową	Zadanie realizowane przez podmioty gospodarcze użytkujące instalacje zawierające substancje kontrolowane. Obowiązek wycofywania z obrotu i stosowania substancji kontrolowanych jest uregulowany prawnie w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych.
29.		Promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych, wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych	Zadanie było realizowane przez Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Ławie i polegało na przeprowadzaniu szkoleń z tematyką dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
30.		Edukacja i zwiększanie świadomości w zakresie: zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, wpływu inwazyjnych gatunków obcych oraz znaczenia i konieczności oszczędzania zasobów, w szczególności wody	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym przez gminy na terenie powiatu iławskiego, w szczególności na terenie placówek oświatowych z terenu gmin powiatu iławskiego.
Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem			
31.		Prowadzenie monitoringu hałasu oraz dokonywanie oceny narażenia społeczeństwa na czynniki ponadnormatywne	<p>W roku 2020 pomiary hałasu komunikacyjnego były prowadzone na terenie miasta Lubawa przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad. Zadanie to stanowiło realizację ustawowego obowiązku zarządcy drogi do okresowych pomiarów poziomów hałasu w związku z eksploatacją dróg.</p> <p>W analizowanym punkcie pomiarowym na terenie miasta Lubawa odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu zarówno dla pory dziennej o 8,5 dB oraz dla pory nocnej o 9,8 dB.</p>
32.		Poprawa nawierzchni dróg gminnych i powiatowych	<p>Corocznie na terenie gmin powiatu iławskiego realizowane są działania związane z modernizacją i przebudową dróg gminnych.</p> <p>W roku 2019 na terenie gmin powiatu iławskiego wykonano modernizację 212,4 km dróg gminnych.</p> <p>W roku 2020 na terenie gmin powiatu iławskiego wykonano modernizację 217,2 km dróg gminnych.</p>
33.		Uwzględnianie w planowaniu przestrzennym ochrony przed hałasem, stosownie do wymogów ustawy Prawo ochrony środowiska między innymi poprzez właściwe kształtowanie przestrzeni urbanistycznej	We wszystkich opracowywanych mpzp przez gminy powiatu iławskiego uwzględniane są zapisy dotyczące ochrony przed hałasem.
34.		Ograniczanie hałasu, zwłaszcza na osiedlach mieszkaniowych poprzez m.in. tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie	W latach 2019 – 2020 na terenie: gminy Susz, gminy Iława, gminy Zalewo, miasta Iławy, miasta Lubawa wykonano nasadzenia zieleni izolacyjnej.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
		szybkości ruchu, tworzenie pasów zadrzewień	
35.		Wprowadzenie koniecznych zmian w inżynierii ruchu drogowego (budowa obwodnic, poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności ruchu, montaż osłon przeciwdźwiękowych w miejscach występowania uciążliwości akustycznych)	Działanie było realizowane poprzez modernizację dróg powiatowych i gminnych.
36.		Stosowanie zabezpieczeń przed nadmiernym hałasem od urządzeń, maszyn, linii technologicznych, wymiana na urządzenia o mniejszej emisji hałasu	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym w miarę potrzeb.
37.		Budowa tras rowerowych na terenach zurbanizowanych	<p>Na terenie miasta Lubawa w roku 2019 i 2020 kontynuowano rozpoczęte inwestycje dotyczące budowy ul. Borek w Lubawie - w ramach tego zadania wykonano prace z zakresu budowy oświetlonego ciągu pieszo-rowerowego wraz ze zjazdami wzdłuż ulicy Borek na odcinku od mostu na rzece Elszka do zakładów produkcyjnych IKEA z chodnikiem w technologii polbruk oraz ścieżką rowerową o nawierzchni bitumicznej (beton asfaltowy); długość chodnika i ścieżki to około 376 mb. Dodatkowo w 2020 roku opracowana została dokumentacja projektowa budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Sandela na terenie miasta Lubawa (odcinek od istniejących ciągów pieszo-rowerowych na działce nr 793/5 do ul. Poznańskiej), dla której uzyskano pozwolenie na budowę.</p> <p>Na terenie miasta Ławy w roku 2020 zakończono rozpoczętą w roku 2019 budowę ścieżki rowerowej w pasie drogi powiatowej (ul. Zalewska) łączącej istniejącą ścieżkę z miejscowością Kamień. Na terenie miasta ścieżka rowerowa liczy 890 m długości.</p> <p>W roku 2020 Opracowano koncepcje przebiegu ścieżki rowerowej i pieszej na odcinku od ul. Kopernika do ul. Andersa oraz koncepcję utworzenia ścieżek rowerowych przy ul. 1 Maja na odcinku od ul. Wiejskiej do ul. Jana III Sobieskiego. Na podstawie podpisanego porozumienia z Powiatem Ławskim i Gminą Ława rozpoczęły się prace projektowe nad budową ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Lipowy Dwór, w kierunku miejscowości Szalkowo. Projekt budowlany ma być zakończony na koniec 2021 r.</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			W roku 2020 na terenie gminy Susz realizowano II etap inwestycji "Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 521 – ścieżka pieszo–rowerowa Susz - Bronowo" odcinek Susz - ul. Prabucka".
38.		Prowadzenie edukacji ekologicznej i propagowanie jazdy rowerem, komunikacji zbiorowej, proekologicznego korzystania z samochodów np. Carpooling (jazda z sąsiadem), Eco-driving	Działania związane z promowaniem niskoemisyjnego transportu były realizowane na terenie miasta Iławy.
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne			
39.		Uwzględnienie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym w planach zagospodarowania przestrzennego	We wszystkich opracowywanych mpzp przez gminy powiatu iławskiego uwzględniane są zapisy dotyczące ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.
40.		Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych oraz dokonywanie oceny narażenia społeczeństwa na czynniki ponadnormatywne	W latach 2019 – 2020 pomiary promieniowania elektromagnetycznego prowadzone były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Powietrza na terenie miasta Lubawa oraz Iławy. Rok 2019: - Lubawa ul. Biblii Gutenberga/Kopernika - 0,70 V/m, - Lubawa ul. Rynek 12, - 0,45 V/m. Rok 2020: - Iława, ul. Zielona 72 – 0,82 V/m, - Iława, ul. Niepodległości 13 – 0,50 V/m, - Iława, ul. Grunwaldzka 3b – 0,20 V/m. Podobnie jak w latach wcześniejszych w latach 2019-2020 na terenie powiatu iławskiego nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych promieniowania elektromagnetycznego.
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami			
41.		Ograniczanie dopływu do wód zanieczyszczeń zawartych	W latach objętych Raportem na terenie powiatu iławskiego wybudowano łącznie 26,4 km sieci wodociągowej oraz 36,4 km sieci kanalizacyjnej.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
		w ściekach komunalnych i przemysłowych, m.in. poprzez realizację zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	
42.		Ograniczanie dopływu do wód zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych i obszarowych, w szczególności poprzez: a. ochronę i odtwarzanie trwałej pokrywy roślinnej w strefie brzegowej wód, ograniczanie urbanizacji i przekształcania stref brzegowych, b. wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe, c. edukację – upowszechnianie Kodeksu DPR	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
43.		Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej ukierunkowanej na ograniczanie eutrofizacji – właściwe postępowanie z wodami spuszczanymi ze stawów, zapewnienie wysokiego udziału ryb drapieżnych w rybostanie jezior, ograniczanie stosowania zanęt i inne działania wynikające z Kodeksu Dobrej Praktyki Rybackiej w Chowie i Hodowli Ryb	Zadanie realizowane w trybie ciągłym przez użytkowników wód w ramach prowadzonych działalności gospodarczych.
44.		Zachowanie wielkości i dynamiki przepływu wód, w tym utrzymanie i regulacja rzek – z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku w latach 2019-2020 prowadził na terenie powiatu iławskiego działania utrzymaniowe na następujących rzekach: Elszka, Rumian, Sandela, Ciek Suski, Łabędzia Struga, Bałoszycka Struga, Biedasz, Bornicka Struga, Gardęga, Kałdunka, Liwa, Nida Kisielicka, Osa, Osówka, Tynwałd, Zalewka, Elszka Lubawska.
45.		Przywracanie ciągłości	W latach 2019-2020 nie zostały wykonane nowe przepławki dla ryb.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
		morfologicznej rzek – budowa/modernizacja przepławek umożliwiających migracje organizmów wodnych, z uwzględnieniem priorytetów określonych w warunkach korzystania z wód	
46.		Wdrażanie działań zapisanych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz w programie wodnośrodowiskowym kraju	W zakresie wyznaczonych zadań w planach gospodarowania wodami oraz programie wodnośrodowiskowym samorządy gminne prowadziły zadania w zakresie kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości płynnych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych.
47.		Prowadzenie monitoringu stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych	<p>W latach objętych Raportem wykonano monitoring stanu/potencjału ekologicznego następujących wód powierzchniowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elbląg do Młynówki PLRW20001754356 – stan ekologiczny oceniono jako słaby, • Ławka do wypływu z jez. Ławskiego PLRW200025285693 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Drwęca od początku do końca jez. Drwęckiego bez kan. Ostródzkiego i Elbląskiego PLRW20002528399 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Dopł. z Gromot PLRW20001728552 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Drwęca od Jez. Drwęckiego do Brodniczki PLRW20002028779 – stan ekologiczny oceniono jako słaby, • Ławka od wypływu z jez. Ławskiego do ujścia PLRW200019285699 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Sandela PLRW20001728589 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Wólka PLRW20001728689 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Wel do wypływu z jez. Grądy PLRW20002528653 – stan ekologiczny oceniono jako słaby, • Wel od dopł. spod Mroczna do ujścia PLRW2000202869 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Struga PLRW200017285929 – stan ekologiczny oceniono jako słaby, • Liwa do Starej Liwy PLRW20002552219 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Dopływ z Lubnów Małych PLRW20002352232 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			<ul style="list-style-type: none"> • Liwa od Starej Liwy do dopływu z jez. Burgale PLRW200019522371 – stan ekologiczny oceniono jako słaby, • Liwa od dopł. z jez. Burgale z dopł. z jez. Burgale do wypływu z jez. Liwieniec RW200025522533 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Gardęga do dopł. z jez. Klasztornego, bez dopł. z jez. Klasztornego PLRW200017296839 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Osa do wypływu z jez. Trupel bez Osówki PLRW20002529639 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Osówka PLRW200017296169 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany, • Gizela PLRW20001728549 – stan ekologiczny oceniono jako umiarkowany. <p>Zdecydowana większość jednolitych części wód powierzchniowych charakteryzowała się umiarkowanym stanem ekologicznym.</p>
48.		Ochrona słabo izolowanych zbiorników wód podziemnych i stref ujęć wód oraz ich właściwe użytkowanie	<p>Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz Dyrektorzy Zarządów Zlewni ustanawiali w latach 2019-2020 strefy ochronne ujęć wód w zakresie swoich kompetencji wg. obowiązującego prawa.</p> <p>Nie ustanowiono również stref ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych oraz obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.</p>
49.		Ograniczanie zużycia wody z ujęć podziemnych do celów przemysłowych	Przedsiębiorstwa w ramach prowadzonej działalności przemysłowej realizują działania na rzecz ograniczania zużycia wody z ujęć podziemnych.
50.		Likwidacja nieczynnych ujęć wody	W 2019 roku Gmina Zalewo uzyskała decyzję zatwierdzającą Projekt robót geologicznych na likwidację otworów studziennych nr 1A i 2 na terenie ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w miejscowości Wielowieś, gm. Zalewo, powiat iławski, województwo warmińsko-mazurskie, zlewnia rzeki Drwęcy
51.		Prowadzenie monitoringu stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych	<p>W roku 2019 prowadzono badania wód podziemnych w dwóch punktach pomiarowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w miejscowości Laseczno (gmina Iława) – stan wód podziemnych oceniono jako dobry, - w miejscowości Boreczno (gmina Zalewo) - stan wód podziemnych oceniono jako zadowalający. <p>W roku 2020 prowadzono badania wód podziemnych w dwóch punktach pomiarowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w miejscowości Laseczno (gmina Iława) – stan wód podziemnych oceniono jako dobry, - w miejscowości Prątnica (gmina Lubawa) - stan wód podziemnych oceniono jako dobry.
52.		Stosowanie zasad pełnego zwrotu kosztów za korzystanie z wody	Zagadnienia dotyczące pełnego zwrotu kosztów za korzystanie z wód reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne. Obowiązki związane z naliczaniem opłat za usługi wodne pełni Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
53.	■	Opracowanie planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych	W 2020 roku Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie zakończyło prace nad projektem planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Najistotniejszym elementem PPSS jest zawierający 26 pozycji katalog działań odwołujących się do wszystkich użytkowników wód, obszarów oraz typów susz.
54.	■	Ochrona retencji naturalnej w zlewniach (terenów podmokłych, bagien, mokradł) – wdrażanie zadań wynikających z Programu małej retencji i Planu przeciwdziałania skutkom susz (po ich opracowaniu)	W latach objętych Raportem zaobserwowano wzrost zainteresowania mieszkańców działaniami na rzecz małej retencji wodnej. Od roku 2020 mieszkańcy powiatu iławskiego mogli skorzystać z dofinansowania tego typu działań w ramach programu Moja Woda.
55.	■	Utrzymanie i powiększanie liczby oraz pojemności obiektów małej retencji wodnej	
56.	■	Utrzymanie i powiększanie liczby zbiorników przeciwpożarowych w strefach wysokiego zagrożenia pożarowego	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym. W badanym okresie dokonano zagospodarowanie otoczenia zbiornika ppoż w miejscowości Mazanki (gmina Zalewo).
57.	■	Retencjonowanie wód opadowych odprowadzanych z powierzchni szczelnych i utwardzonych oraz ograniczanie tworzenia nowych powierzchni uszczelnionych	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym przez samorządy gminne.
58.	■	Realizacja projektów mających na celu pokrycie zapotrzebowania na wodę dla rolnictwa, leśnictwa, rybactwa i przemysłu	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym przez samorządy gminne.
59.	■	Utrzymanie i modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej	Utrzymanie infrastruktury przeciwpowodziowej na terenie powiatu iławskiego to zadanie Państwowego Gospodarstwa Wodnego – Wody Polskie. W analizowanych latach nie dokonywano modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej.
60.	■	Uwzględnianie ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę w procesie planowania przestrzennego	W ramach opracowywania dokumentów planistycznych na terenie gmin powiatu iławskiego uwzględniane są zapisy dotyczące ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę w miarę potrzeb.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
61.		Wyznaczanie obszarów zalewowych tam, gdzie nie zostały wyznaczone	W analizowanym okresie tereny zalewowe zostały wyznaczone na terenie gminy Susz i gminy Kisielice.
62.		Uwzględnienie ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych	W ramach opracowania dokumentów planistycznych na terenie gmin powiatu iławskiego uwzględniane są zapisy dotyczące ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym.
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa			
63.		Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody	<p>Na terenie wszystkich gmin powiatu iławskiego realizowano działania związane z budową i rozbudową sieci wodociągowo – kanalizacyjnej.</p> <p>Na terenie Miasta Lubawa realizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana/odnowienie złoza w filtrach Stacji Uzdatniania Wody, - wymiana przyłączy wodociągowych - nastąpiła wymiana starych i awaryjnych przyłączy wodociągowych oraz wymiana i wstawienie nowych zasuw i rur wodociągowych w różnych częściach miasta (zależnie od potrzeb), - wykonano i zatwierdzono projekt budowy dodatkowego zbiornika wody czystej, - budowa sieci wodociągowej w ul. Stanisława Wolskiego, - budowa sieci wodociągowej w ulicy Lipowej w stronę Lip, - budowa sieci wodociągowej – odgałęzienie ulicy Kupnera w stronę Lip (odcinki), - budowa sieci wodociągowej w kierunku nowo powstałych działek budowlanych - odgałęzienie przy ulicy Mikołaja Kopernika, - budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Lipowej w stronę Lip, - budowa kanalizacji sanitarnej – odgałęzienia ulicy Kupnera w stronę Lip (odcinki), - budowa kanalizacji sanitarnej w kierunku nowo powstałych działek budowlanych - odgałęzienie ulicy Kopernika, - budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Stanisława Wolskiego, - wykonano i zatwierdzono projekt budowy sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Pod Murami, ul. Łącznikowej i ul. Wąskiej, - budowa sieci kanalizacji sanitarnej w kierunku miejscowości Mortęgi. <p>Na terenie Miasta Iławy realizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa sieci wodociągowej od Alei Jana Pawła II do działek budowlanych położonych

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			<p>za ośrodkiem zdrowia „Rodzina”,</p> <p>- kontynuacja projektu uregulowanie stosunków wodnych – zalewisko Marzyńsko przy ul. Wojska Polskiego w Ławie.</p> <p>Na terenie gminy Zalewo realizowano następujące działania:</p> <p>- budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przy ul. Zacisze w Zalewie,</p> <p>- rozbudowa wodociągu w Karpowie-,</p> <p>- budowa sieci kanalizacji sanitarnej Dobrzyki-Półwieś.</p> <p>Na terenie gminy Susz realizowano następujące działania:</p> <p>- budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Karolewie,</p> <p>- budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w Jawtach Wielkich</p> <p>- budowa sieci kanalizacji sanitarnej przy ulicy Wybickiego w Suszu,</p> <p>- budowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Susza,</p> <p>- budowa sieci kanalizacji sanitarnej Jawty Małe – Nipkowie.</p> <p>Na terenie gminy Ława w 2020 r. wybudowano lub wymieniono łącznie 0,53 km sieci wodociągowej. W 2019 r. wybudowano lub wymieniono łącznie 3,33 km sieci wodociągowej.</p>
64.		Doskonalenie technologii produkcji wody przeznaczonej do spożycia	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym przez samorządy gminne.
65.		Prowadzenie monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia	<p>Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu ławskiego prowadzi Państwowa Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ławie. Zadanie realizowane jest na bieżąco.</p> <p>W ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu ławskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2019 roku skontrolowano 31 urządzeń wodociągowych. • w 2020 roku skontrolowano 22 urządzeń wodociągowych..
66.		Ograniczanie zużycia wody w przemyśle	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym.
67.		Ograniczanie strat wody w sieciach wodociągowych	<p>W latach 2019-2020 samorządy gminne powiatu ławskiego ograniczały straty wody w sieciach wodociągowych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • monitoring on-line na sieci wodociągowej, • pomiar ciśnienia w sieci, • kontrolę rozbioru poprzez zamontowanie przepływomierzy,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie remontów sieci, • elektronizację systemów pomiarowych SUV oraz stacji rozdzielczych, • plombowanie hydrantów, • stałe monitorowanie sieci wodociągowych, • natychmiastowe usuwanie ewentualnych awarii.
68.		Wdrażanie rozwiązań wykorzystujących wody opadowe do lokalnego zaopatrzenia w wodę	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym. W 2020 roku uruchomiony został program Moja Woda, z którego mogą korzystać mieszkańcy powiatu. Dofinansowanie przyznawane jest na wykonanie urządzeń do gromadzenia i wykorzystania wody opadowej.
69.		Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących potrzeby oszczędnego gospodarowania wodą	Działania edukacyjne w tym zakresie były prowadzone przez wszystkie placówki oświatowe z terenu powiatu iławskiego.
70.		Rozbudowa sieci w aglomeracjach oraz budowa systemów kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich, z uwzględnieniem miejscowości zwodociągowanych, położonych w zlewniach bezpośrednich jezior	W latach objętych Raportem wybudowano łącznie 36, 4 km sieci kanalizacyjnej.
71.		Budowa i modernizacja kanalizacji burzowej z urządzeniami podczyszczającym	<p>Sieć kanalizacji deszczowej na terenie powiatu iławskiego wymaga stałej rozbudowy. W latach objętych raportem zrealizowano wiele inwestycji związanych z budową i, rozbudową sieci kanalizacji deszczowej, także w ramach innych inwestycji (m.in. budowy, modernizacji dróg). Poniżej przedstawiono kilka inwestycji tego typu realizowanych na terenie powiatu.</p> <p>W roku 2019 wykonano następujące inwestycje związane z przebudową kanalizacji deszczowej na terenie gminy Susz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa sieci kanalizacji deszczowej przy ul. Ogrodowej w Zalewie, - Modernizacja sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta Zalewo – ul. Ogrodowa–Traugutta, <p>W roku 2019 na terenie gminy Susz realizowano zadanie - odwodnienie terenu ul. Mickiewicza 16, 18, 20, w ramach którego wykonano główną sieć kanalizacji deszczowej o długości 64 mb oraz 4 studnie rewizyjne z kręgów betonowych.</p> <p>W roku 2020 na terenie miasta Iławy realizowano działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowę kanalizacji deszczowej na terenach po byłych Zakładach Przemysłu Ziemiaczanego (osiedle Żołnierzy Wyklętych),

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			- Budowa kanalizacji deszczowej od ul. Gdańskiej do ul. Nowomiejskiej – etap I odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do stawu przy ul. Gdańskiej, - Budowa kanalizacji deszczowej od ul. Gdańskiej do ul. Nowomiejskiej – etap II.
72.		Realizacja zadań zapisanych w aKPOŚK 2015	Działanie było realizowane w trybie ciągłym na terenie powiatu iławskiego.
73.		Wyposażenie zakładów sektora rolno-spożywczego w wysokosprawne oczyszczalnie ścieków	Zadanie realizowane przez podmioty gospodarcze. Brak jest danych na temat wykonanych w analizowanym okresie oczyszczalni ścieków dla zakładów rolno-spożywczych.
74.		Poprawa technologii oczyszczania ścieków i podnoszenie sprawności oczyszczania (wprowadzanie BAT)	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym.
75.		Kontrola częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości oraz kontrola funkcjonowania oczyszczalni przydomowych	Samorządy gminne powiatu iławskiego kontrolowały sposób i częstotliwość pozbywania się nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych poprzez: - bezpośrednią kontrolę terenową nieruchomości, - kontrolę posiadania umów na wywóz ścieków, - kontrolę posiadania dowodów opłaty za opróżnianie zbiorników.
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne			
76.		Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopalni	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie.
77.		Racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych, z wykorzystaniem BAT	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym z zastosowaniem przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy Prawo wodne.
78.		Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z ochroną przyrody, w tym krajobrazu	W procesie planowania przestrzennego samorządy gminne uwzględniają ograniczenia związane z ochroną przyrody, w tym krajobrazu.
79.		Ograniczenie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac	W latach 2019-2020 ograniczanie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac geologicznych, eksploatacji i magazynowania kopalni było realizowane poprzez formułowanie w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach warunków realizacji

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
		geologicznych, eksploatacji i magazynowania kopalin, w tym uwzględnienie zmian klimatu (wpływu silnych wiatrów, susz, nawałnych opadów)	przedsięwzięć polegających na eksploatacji kopalin.
80.		Działania edukacyjne promujące zrównoważone wykorzystanie kopalin/złóż, w tym poprawa dostępu do informacji w zakresie prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin	Działania edukacyjne były prowadzone w ramach wykonywanych zadań wynikających z ustawy Prawo geologiczne i górnicze w tym m. in. wydawania koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego z udokumentowanych złóż oraz kontroli zakładów górniczych. Starosta jako organ administracji geologicznej, zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze gromadzi przedmiotowe informacje w Powiatowym Archiwum Geologicznym i są one udostępniane na zasadach określonych w obowiązujących przepisach.
81.		Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	W latach objętych Raportem dokonano rekultywacji 19,32 ha terenów zdewastowanych i zdegradowanych.
Obszar interwencji: Gleby			
82.		Rozwój systemu monitoringu gleb	Monitoring jakości gleb na terenie powiatu iławskiego prowadzony jest przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze. W analizowanym okresie nie nastąpił rozwój systemu monitorowania gleb.
83.		Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej oraz doskonalenie doradztwa rolniczego	W latach 2019-2020 Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Iławie upowszechniał zasady dobrej praktyki rolniczej poprzez liczne konsultacje, informacje oraz wizyty w gospodarstwach rolnych.
84.		Przeciwdziałanie erozji gleb poprzez wprowadzanie trwałej pokrywy roślinnej oraz stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	Użytkownicy gruntów rolnych przeciwdziałają erozji gleb poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych.
85.		Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom	Starosta wykonywał działania w zakresie uzgadniania i opiniowania na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym projektów studium i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
86.		Budowa infrastruktury ograniczającej erozję wodną, z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym.
87.		Stosowanie urządzeń zabezpieczających glebę przed	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
		zanieczyszczeniem	
88.		Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, w szczególności zapobieganie dewastacji gleb hydrogenicznych	Działania edukacyjne w tym zakresie w latach 2019-2020 realizowane były przez Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Łławie. Działanie jest realizowane w trybie ciągłym.
89.		Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji żywności wysokiej jakości	
90.		Promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego	
91.		Usuwanie zanieczyszczeń gleb celem ograniczenia ich negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowisko	W latach 2019-2020 na terenie powiatu nie usuwano zanieczyszczonej gleby.
92.		Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, dla przywrócenia im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	W latach 2019-2020 Starosta Powiatu Łławskiego wydał decyzje uznające za zakończoną rekultywację gruntów o powierzchni 19,32 ha zdegradowanych lub zdewastowanych wskutek działalności górniczej. Dla gruntów o powierzchni 17,94 ha wydano decyzje o ustaleniu kierunku i terminu rekultywacji.
93.		Działania naprawcze w przypadku zaistnienia szkód na powierzchni ziemi	W latach objętych Raportem nie realizowano działań naprawczych związanych z usunięciem szkód na powierzchni.
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
94.		Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów w procesach produkcyjnych	Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych jest realizowana przez podmioty gospodarcze w ramach prowadzonych działalności produkcyjnych.
95.		Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych jest realizowana przez podmioty gospodarcze w ramach prowadzonych działalności produkcyjnych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
96.		Zwiększanie świadomości ekologicznej przedsiębiorców i mieszkańców powiatu i zmiana ich zachowań w zakresie wytwarzania i zagospodarowania odpadów	Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu w analizowanym okresie było prowadzone poprzez: - rozdawanie ulotek informujących o zasadach segregacji odpadów (gmina Lubawa, miasto Iława, gmina Kisielice, gmina Susz), - spotkania z mieszkańcami w sołectwach na terenie wszystkich gmin, - informacje dotyczące gospodarowania odpadami umieszczane na stronach internetowych gmin powiatów, - działalność edukacyjna podczas wydarzeń kulturalnych na terenie powiatu.
97.		Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów, wdrożenie segregacji odpadów przez wszystkich mieszkańców powiatu	Na terenie wszystkich gmin powiatu iławskiego został wdrożony system selektywnego gospodarowania odpadami. Corocznie obserwowany jest trend wzrostowy liczby mieszkańców segregujących odpady komunalne.
98.		Budowa PSZOK w Lubawie	Działanie zostało zrealizowane w latach wcześniejszych.
99.		Rozbudowa i doposażenie dwóch PSZOK - w Półwi (gmina Zalewo) oraz w Iławie	W roku 2019 na terenie PSZOK w gminie Zalewo dokonano rozbudowy Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych. W roku 2019 na terenie PSZOK w gminie Zalewo i mieście Iława wykonywano działania związane z podnoszeniem wysokości zadaszenia, w celu poprawy funkcjonowania PSZOK i zwiększenia dostępności dla samochodów różnego typu.
100.		Budowa instalacji do przetwarzania odpadowych tworzyw sztucznych na pełnowartościowe paliwa węglowodorowe, m.in. lekki olej opałowy w Suszu	W latach objętych Raportem nie realizowano inwestycji związanej z budową instalacji do przetwarzania odpadowych tworzyw sztucznych na pełnowartościowe paliwa węglowodorowe, m.in. lekki olej opałowy w Suszu Została natomiast wydana decyzja środowiskowa w tym zakresie.
101.		Przyspieszenie procesu usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest	W latach objętych Raportem z terenu powiatu iławskiego usunięto łącznie 254 Mg wyrobów azbestowych.
102.		Budowa składowiska odpadów niebezpiecznych (azbest) w Różankach (gmina Susz)	W latach objętych Raportem nie prowadzono działań związanych z budową składowiska azbestu na terenie gminy Susz.
103.		Rekultywacja pięciu nieczynnych składowisk odpadów (w tym składowiska odpadów azbestowych w Suszu) o łącznej powierzchni rekultywacji 6,0 ha	Z pięciu nieczynnych składowisk odpadów zrehabilitowane zostały trzy składowiska, w tym jedno w badanym okresie – składowisko w Samplawie (gmina Lubawa). Składowiska odpadów komunalnych oraz odpadów azbestowych w miejscowości Półwieś (gmina Zalewo), zostały zrehabilitowane w 2018 roku. W przypadku składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Pławty Wielkie (gmina

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			Kisielice) w latach 2019 – 2020 prowadzono działania w celu uzyskania wymaganych przepisami prawa decyzji/pozwoleń związanych z rekultywacją.
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze			
104.		Obejmowanie prawną ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych	W latach 2019-2020 nie prowadzono działań związanych z obejmowaniem prawną ochroną nowych obszarów z terenu powiatu iławskiego. Z końcem roku 2020 na terenie powiatu powierzchnia obszarów chronionych wynosiła 62 575,81 ha.
105.		Weryfikacja granic, celów i przedmiotów ochrony w powołanych formach ochrony przyrody	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
106.		Aktualizacja dokumentów planistycznych gmin, z uwzględnieniem lokalizacji krajobrazów priorytetowych i zasad ich zagospodarowania	W ramach opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przez gminy powiatu iławskiego uwzględniane są lokalizacje krajobrazów priorytetowych i zasad ich zagospodarowania.
107.		Zapewnienie ochrony tworów przyrody ożywionej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej – pomników przyrody	Wszystkie gminy powiatu iławskiego prowadzą działania pielęgnacyjne w odniesieniu do pomników przyrody w miarę bieżących potrzeb.
108.		Opracowanie planów zadań ochronnych dla wszystkich obszarów Natura 2000 w granicach powiatu iławskiego, dla których sprawującym nadzór jest RDOŚ w Olsztynie	W latach objętych Raportem przystąpiono do opracowania planów zadań ochronnych dla następujących obszarów Natura 2000 z terenu powiatu iławskiego: - Jezioro Karaś PLH280003, - Ostoja Dylewskie Wzgórza PLH280043, - Ostoja Radomno PLH280035, - Lasy Iławskie PLB280005. Po zakończeniu prac nad ww. planami zadań ochronnych wszystkie obszary Natura 2000 będą posiadały opracowane plany zadań ochronnych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
109.		Opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody	W latach objętych Raportem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie nie podjął działań na rzecz opracowania planów ochrony dla rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie powiatu iławskiego.
110.		Realizacja zadań wyznaczonych dla zachowania lub poprawy stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach chronionych	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
111.		Wyznaczenie, utrzymanie i właściwe zagospodarowanie korytarzy ekologicznych na poziomie lokalnym	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
112.		Budowa przejść dla zwierząt przez trasy komunikacyjne, w miejscach, w których przecinają one szlaki ich migracji	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
113.		Utrzymanie i rozwijanie zielonej infrastruktury na terenach nieleśnych, w tym przydrożnych alei i szpalerów drzew oraz ochrona i renaturyzacja zbiorowisk roślinnych towarzyszących ciekom wodnym, otaczających zbiorniki wodne i obszary podmokłe	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
114.		Wspieranie prac badawczych i inwentaryzacyjnych oraz działań edukacyjnych mających na celu przybliżenie społeczeństwu idei i celów korytarzy ekologicznych	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
115.		Aktualizacja planów urządzenia lasów, w celu zapewnienia racjonalnego użytkowania zasobów leśnych w lasach nienależących do Lasów Państwowych (kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej)	W latach objętych Raportem nie prowadzono działań związanych z aktualizacją planów urządzenia lasów na terenie powiatu iławskiego ponieważ nie wymagały one aktualizacji. Warto wspomnieć, iż w kolejnych latach będą prowadzone działania związane z opracowaniem 5 nowych planów urządzenia lasów.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
		drzewostanów, z zachowaniem bogactwa biologicznego siedlisk przyrodniczych, flory, fauny i grzybów)	
116.		Realizacja zadań wynikających z planów urządzenia lasu i programów ochrony przyrody nadleśnictw	W latach 2019-2020 Nadleśnictwa Lasów Państwowych na podstawie planów, prowadziły gospodarkę leśną na terenie powiatu iławskiego. Przykłady podjętych działań: - użytkowanie rębne drzewostanów przy użyciu rębni zupełnych i złożonych; - zabiegi pielęgnacyjne w ramach cięć przedrębnych (CP, TW, TP) we wszystkich klasach wieku; - odnowienia zrębów, halizn i płazowin; - zalesienia gruntów nieleśnych; - pielęgnowanie gleby na uprawach leśnych.
117.		Utrzymanie i powiększanie powierzchni gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, w tym form zadrzewień nierozzerwalnie związanych z przestrzenią krajobrazu kulturowego	W latach objętych Raportem na terenie powiatu prowadzono działania związane z powiększaniem powierzchni gruntów zadrzewionych i zakrzewionych: - w roku 2019 dokonano nasadzeń 3 305 drzew i krzewów na terenie powiatu, - w roku 2020 dokonano nasadzeń 1 518 drzew i krzewów na terenie powiatu.
118.		Prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej	Gospodarka łowiecka na terenie Powiatu Iławskiego prowadzona jest przez Lasy Państwowe w obwodzie nr 332, który jest wyłączony z wydzierżawienia i przekazany w zarząd Nadleśnictwu Iława. Gospodarka prowadzona jest tam na podstawie rocznych planów łowieckich zatwierdzanych przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie oraz zgodnie z Wieloletnim Łowieckim Planem Hodowlanym opracowanym na lata 2017-2027 dla Rejonu Hodowlanego „Lasy Taborskie I”. Zasady gospodarowania zwierzyną na terenie ww. obwodu mają na celu zrównoważone użytkowanie zasobów łowieckich danych terenów, ograniczanie szkód powodowanych przez zwierzynę w lasach, na polach uprawnych i w płodach rolnych oraz zapewnienie trwałości poszczególnych gatunków zwierząt łownych jako dobra ogólnonarodowego. Na terenie obwodu wzorcowo zagospodarowywane jest łowisko, między innymi poprzez powiększanie bazy żerowej zwierzyny na poletkach zgrzyzowych i łąkach. Prowadzona jest także ochrona miejsc lęgowych derkacza (<i>Crex crex</i>) poprzez ekstensywne użytkowanie łąk kośnych na terenie ww. obwodu. Nadleśnictwo w ramach łowiectwa prowadzi również działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt: ASF - Afrykańskiego Pomoru Świń, poprzez stałą redukcję populacji dzika. Prowadzona gospodarka łowiecka ma także na celu zapewnienie możliwości spełnienia społecznych potrzeb w zakresie uprawiania myślistwa oraz kultywowania tradycji.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
119.		Wzmacnianie i rozwijanie publicznych funkcji lasów, w szczególności w zakresie edukacji i turystyki, z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
120.		Ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody, w tym realizacja programów czynnej ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem oraz prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej w ramach zrównoważonej gospodarki leśnej	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
121.		Rozbudowa i modernizacja bazy szkółkarskiej oraz infrastruktury służącej ochronie lasów, w tym odbudowie drzewostanów zniszczonych pod wpływem czynników abiotycznych i biotycznych	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym, w miarę zaistniałych potrzeb.
122.		Opracowywanie regionalnych/miejscowych strategii ochrony/zarządzania gatunkami (w tym gat. konfliktowych i zagrożonych)	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie w latach 2019-2020 nie opracował regionalnych/miejscowych strategii ochrony/zarządzania gatunkami, w tym gatunkami konfliktowymi i zagrożonymi na terenie powiatu iławskiego
123.		Kontrola, zapobieganie (w tym edukacja) i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych ze szczególnym uwzględnieniem inwazyjnych, które zagrażają rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie w latach 2017 – 2018 nie kontrolował, zapobiegał i przeciwdziałal rozprzestrzenianiu się gatunków obcych na terenie powiatu iławskiego
124.		Prowadzenie inwentaryzacji i aktualizacja danych o zasobach przyrodniczych województwa, ze szczególnym uwzględnieniem	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie realizuje projekt nr POIS.02.04.00-00-0191/16-00 pod nazwą Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych. W ramach tego projektu planowane są inwentaryzacje przyrodnicze, w tym na terenie powiatu

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
		różnorodności biologicznej	ławskiego, które będą realizowane w kolejnych latach.
125.		Prowadzenie monitoringu stanu przyrody i zagrożeń dla jej funkcjonowania oraz monitoringu skuteczności realizowanych działań ochronnych	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie w latach 2019-2020 nie realizował monitoringu stanu przyrody i zagrożeń dla jej funkcjonowania w sposób metodyczny. Kontrola zagrożeń realizowana jest na bieżąco, w ramach prowadzonych procedur administracyjnych.
126.		Upowszechnianie wiedzy i promocja proekologicznych form gospodarowania, upowszechnianie Kodeksu DPR	W latach 2018-2019 Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Iławie promował rolnictwo ekologiczne i zintegrowane poprzez liczne konsultacje, informacje oraz wizyty w gospodarstwach rolnych. Przeprowadzono również szkolenia związane z tematyką rolnictwa ekologicznego: - Zasady prowadzenia gospodarstwa ekologicznego - produkcja roślinna, produkcja zwierzęca, produkcja ogrodnicza oraz możliwości wspierania finansowego.
127.		Utrzymanie i powiększanie terenów zieleni na obszarach zurbanizowanych, z dążeniem do zapewnienia łączności pomiędzy tymi terenami oraz tworzenia zielonych pierścieni wokół miast	W analizowanym okresie samorządy gminne podejmowały na bieżąco działania w zakresie utrzymania istniejących terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych. W ramach bieżącego utrzymania terenów miejskich corocznie wykonywane są nasadzenia roślin ozdobnych – zarówno drzew, jak i krzewów, bylin i traw ozdobnych. W roku 2019 na terenie miasta Iławy zasadzono 55 drzew ozdobnych, w roku 2020 około 200 nowych nasadzeń. W roku 2020 na terenie miasta Lubawa przeprowadzono modernizację parku zieleni położonego w Lubawie. Cały obszar parku poddano rewitalizacji w zakresie zieleni miejskiej - rekultywowano ok. 5 440 m ² trawników, posadzono ok. 730 nowych krzewów i 1530 bylin.
128.		Rozwój informatycznych narzędzi dostępu do informacji i treści edukacyjnych, w tym ogólnodostępnej jednolitej bazy danych zawierającej informacje o cennych przyrodniczo obszarach, siedliskach i gatunkach	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie realizuje projekt nr POIS.02.04.00-00-0191/16-00 pod nazwą Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych. Podstawowym celem realizacji projektu jest wyeliminowanie luki w procesie zarządzania zasobami przyrodniczymi w kraju poprzez zlikwidowanie problemu braku pełnej informacji przyrodniczej oraz systemu do gromadzenia, analizowania, udostępniania i bieżącej aktualizacji przestrzennych danych przyrodniczych. Jednym z efektów projektu ma być system informatyczny - Bank Danych o Zasobach Przyrodniczych, za pomocą którego zostanie zwiększony dostęp do wyników inwentaryzacji przyrodniczych w kraju.
129.		Wspieranie inicjatyw społecznych, w tym wolontariatu, na rzecz ochrony przyrody	Wszystkie gminy z powiatu Iławskiego wspierają inicjatywy społeczne na rzecz ochrony przyrody.
130.		Prowadzenie edukacji ekologicznej	W latach 2019-2020 prowadzono liczne działania edukacyjne, opisane we wcześniejszych punktach.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
131.		Wspieranie ośrodków edukacji ekologicznej	Gminy z terenu powiatu iławskiego (gmina Iława, gmina Susz) w roku 2019 wspierały działalność ośrodków edukacji ekologicznej.
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami			
132.		Prowadzenie rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz potencjalnych sprawców awarii	Rejestr zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii jest prowadzony przez właściwe służby – WIOS i PSP.
133.		Prowadzenie rejestru ISWK, jako bazy danych do analizy doświadczeń z przebiegu zaistniałych awarii i akcji ratowniczych	Główny Inspektor Sanitarny w Warszawie prowadzi serwis mapowy umożliwiający społeczeństwu dostęp do informacji o ustaleniach z przeprowadzonych kontroli oraz o podjętych działaniach pokontrolnych pod adresem http://iswk.gios.gov.pl/
134.		Aktualizacja powiatowego planu zarządzania kryzysowego	W latach objętych Raportem realizowano działanie.
135.		Doskonalenie i aktualizacja wewnętrznych i zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych przez zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii	W analizowanym okresie nie nastąpiła aktualizacja zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych.
136.		Propagowanie standardów prawidłowych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i wypadków z udziałem pojazdów przewożących towary niebezpieczne	Funkcjonariusze Komendy Powiatowej PSP w Iławie realizują i biorą cyklicznie udział w prelekcjach, szkoleniach oraz piknikach edukacyjnych propagując wiedzę w zakresie bezpiecznych zachowań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, letniego wypoczynku nad wodą i w lesie. Odbiorcami treści edukacyjnych są w szczególności najmłodszy mieszkańcy powiatu iławskiego, a w przypadku prowadzenia szkoleń w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej również dorośli.
137.		Doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania i lokalizacji awarii, likwidacji oraz analizy skutków tych awarii	W roku 2019 na terenie gminy Susz realizowano działania związane z budową zaplecza garażowo socjalnego dla OSP w Jakubowie Kisielickim oraz zakupiono średni samochód pożarniczy ratowniczo-gaśniczy. W roku 2020 na terenie gminy Susz realizowano działanie związane z budową garażu dla pojazdu ratowniczo-gaśniczego w OSP Redaki.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2019-2020
			<p>W roku 2019 miasto Lubawa w zakresie ochrony przeciwpożarowej udzieliło Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ławie pomocy finansowej w wysokości 20.000 zł na modernizację systemu łączności. Na terenie miasta Lubawa w 2020 roku jednostkę OSP wyposażono w najnowocześniejszy sprzęt hydrauliczny służący do ratownictwa technicznego.</p> <p>W roku 2019 na terenie gminy Kisielice zrealizowano: - wyposażenie samochodu bojowego OSP Jędrychowo, - wyposażenie strażnicy OSP Goryń.</p> <p>W roku 2020 na terenie gminy Kisielice zrealizowano: - dokończenie modernizacji strażnicy w OSP Butowo, - zakup sprzętu ratowniczego dla OSP Kisielice, - dofinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego.</p> <p>W roku 2019 na terenie gminy Zalewo zrealizowano: - zakup średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP Zalewo, - zakup pompy dla OSP Zalewo.</p>

5. Ocena realizacji POŚ

Ocena realizacji Programu ochrony środowiska polega w głównej mierze na monitorowaniu zmian zachodzących na terenie powiatu ławskiego przy pomocy wskaźników obrazujących stan lokalnego środowiska.

W tabeli poniżej zestawiono wartości tych wskaźników na koniec roku 2016 (przed okresem objętym Programem) oraz na koniec roku 2019 i 2020 (przez dwa lata obowiązywania Programu), a także wartość oczekiwaną na koniec roku 2020 zgodnie z założeniami Programu ochrony środowiska.

W ostatniej kolumnie wskazano, czy została osiągnięta wartość docelowa.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Tabela 3. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska na podstawie wskaźników monitoringu.

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika (+ źródło danych)	Wartość wskaźnika				Ocena stopnia osiągnięcia wartości docelowej
		bazowa (2016 r.)	2019 r.	2020 r.	docelowa (2020 r.)	
Ochrona klimatu i jakości powietrza	emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych - ogółem [Mg/rok] (GUS): - pył - SO ₂ - NO _x	34 216 107	33 211 114	30 222 128	poniżej 34 poniżej 216 poniżej 107	Wartość docelowa została osiągnięta dla pyłów Wartość docelowa nie została osiągnięta dla SO ₂ oraz NO _x
	stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [% zanieczyszczeń wytworzonych] (GUS)	98	98,2	98,2	powyżej 98	Wartość docelowa została osiągnięta
	emisja gazów cieplarnianych – CO ₂ [Mg/rok] (GUS)	82 088	92 235	93 803	poniżej 82 088	Wartość docelowa nie została osiągnięta
	udział odnawialnych źródeł energii (URE, https://www.ure.gov.pl/uremapoze/mapa.html): - biogaz [MWel] - energia wiatru [MW] - energia wody [MW] - energia słoneczna [MW]	1,695 125,3 0,556 0,109	1,695 125,99 0,556 2,104	3,693 125,99 0,556 4,593	powyżej 1,695 powyżej 125,3 powyżej 0,556 powyżej 0,109	Wartość docelowa została osiągnięta
Zagrożenia hałasem	liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu w trakcie kontroli WIOŚ [szt.] (WIOŚ)	2	1	1	Poniżej 2	Wartość docelowa została osiągnięta

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika (+ źródło danych)	Wartość wskaźnika				Ocena stopnia osiągnięcia wartości docelowej
		bazowa (2016 r.)	2019 r.	2020 r.	docelowa (2020 r.)	
Pola elektromagnetyczne	procent ogólnej liczby punktów pomiarowych, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych [%] (WIOŚ, PMS)	0	0	0	0	Wartość docelowa została osiągnięta
Gospodarowanie wodami	udział JCWP rzek w stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym [%] (GIOŚ, PGWDW)	26	22	20	powyżej 26	Wartość docelowa nie została osiągnięta
	udział JCWP jezior w stanie dobrym [%] (WIOŚ, PGWDW)	25	25	25	powyżej 25	Wartość docelowa nie została osiągnięta
Gospodarka wodno-ściekowa	zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem [dam ³] (GUS)	10 486,8	9 043,9	9 152,9	poniżej 10 486,8	Wartość docelowa została osiągnięta
	udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%] (GUS)	7,6	10,9	12,1	poniżej 7,6	Wartość docelowa nie została osiągnięta
	odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich [%] (GUS)	75,6	76,7	77,8	powyżej 75,6	Wartość docelowa została osiągnięta
	długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km] (GUS)	526,7	575,5	591,1	powyżej 526,7	Wartość docelowa została osiągnięta
	stosunek liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów do całej liczby mieszkańców powiatu [%] (GUS)	96,5	96,5	96,6	powyżej 95,6	Wartość docelowa została osiągnięta
	długość sieci wodociągowej rozdzielczej [km] (GUS)	1 279,2	1 322,5	1 331,8	powyżej 1279,2	Wartość docelowa została osiągnięta
	nieoczyszczone ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód	9,0	8,0	8,0	0	Wartość docelowa nie została osiągnięta

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego za lata 2019-2020

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika (+ źródło danych)	Wartość wskaźnika				Ocena stopnia osiągnięcia wartości docelowej
		bazowa (2016 r.)	2019 r.	2020 r.	docelowa (2020 r.)	
	lub do ziemi - razem [dam ³] (GUS)					osiągnięta
	wodochłonność produkcji [m ³ wody zużytej na cele przemysłowe /mln zł produkcji sprzedanej przemysłu] (GUS)	461,7	418,1	417,4	poniżej 461,7	Wartość docelowa została osiągnięta
Zasoby geologiczne	liczba zrekultywowanych wyrobisk w kierunku rolnym lub leśnym [szt.] (Starostwo Powiatowe w Ławie)	2	3		≥2	Wartość docelowa została osiągnięta
Gleby	udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w stosunku do powierzchni przebadanych użytków rolnych [%] (raport WIOŚ 2016)	45	45	45	poniżej 45	Wartość docelowa nie została osiągnięta
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	ilość wytworzonych odpadów [Mg/rok] (WSO)	268 193,73	>268 193,73	>268 193,73	poniżej 268 193,73	Wartość docelowa nie została osiągnięta
	ilość odpadów poddanych odzyskowi [Mg/rok] (WSO)	291 277,31	>291 277,31	>291 277,31	powyżej 291 277,31	Wartość docelowa została osiągnięta
	ilość zebranych odpadów komunalnych [Mg/rok] (GUS)	19 882,75	27 865,50	28 761,57	poniżej 19 882,75	Wartość docelowa nie została osiągnięta
	odpadowość produkcji [Mg wytworzonych przez zakłady produkcyjne odpadów/mln zł produkcji sprzedanej przemysłu] (GUS)	48,1	46,3	46,3	poniżej 48,1	Wartość docelowa została osiągnięta
	poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania [%] (dane przekazane przez gminy)	<45	bd	bd	<35	-

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego za lata 2019-2020

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika (+ źródło danych)	Wartość wskaźnika				Ocena stopnia osiągnięcia wartości docelowej
		bazowa (2016 r.)	2019 r.	2020 r.	docelowa (2020 r.)	
Zasoby przyrodnicze	powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych - ogółem [ha] (GUS)	59 444,50	62 576,94	62 575,81	powyżej 59 444,50	Wartość docelowa została osiągnięta
	liczba pomników przyrody - ogółem [szt.] (GUS)	162 ¹	145	145	powyżej 162	Z uwagi na rozbieżność danych GUS i CRFOP brak możliwości oceny.
	poziom lesistości [%] (GUS)	27,60	27,60	27,66	powyżej 27,0	Wartość docelowa została osiągnięta
	powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych [ha] (GUS)	985	bd	bd	powyżej 985	-
	powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w miastach - ogółem [ha] (GUS)	107,87	112,30	bd.	powyżej 107,87	Wartość docelowa została osiągnięta
Zagrożenia poważnymi awariami	liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii (odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska) (GUS)	0	0	0	0	Wartość docelowa została osiągnięta

¹ Zgodnie z CRFOP lista pomników przyrody występujących na terenie powiatu iławskiego liczy 145 pozycji.

4. PODSUMOWANIE

Z całkowitej liczby 26 zadań własnych zaplanowanych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego zrealizowanych zostało łącznie 23 (realizacja 3 działań nie była konieczna w latach 2019-2020), co oznacza, że założenia POŚ zostały wykonane w 89%.

Z całkowitej liczby 137 zadań monitorowanych zrealizowano 122 zadania (brak konieczności realizacji 7 zadań), co oznacza że założenia POŚ zostały wykonane w 89 %. Należy pamiętać, iż wpływ Powiatu Ławskiego na realizację działań monitorowanych jest ograniczony.

Przeprowadzona analiza wskaźników monitoringowych wskazała 50% osiągnięcia wartości docelowej w badanych wskaźnikach. Należy mieć na uwadze, iż część zakładanych wartości docelowych nie była możliwa do osiągnięcia ze względu na rozwój gospodarczy powiatu (np. w odniesieniu do masy zbieranych odpadów).

Analizując stan środowiska na terenie powiatu ławskiego na przestrzeni lat 2019 - 2020 można stwierdzić, iż nie uległ on pogorszeniu. Jednakże część komponentów na terenie powiatu w dalszym ciągu zmaga się z problemami. Dotyczy to głównie stanu powietrza atmosferycznego, gospodarki odpadami oraz stanu wód.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z realizacji celów i działań, określonych w Programie ochrony środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu. Zaawansowanie realizacji celów i działań ekologicznych jest zróżnicowane.

Realizacja działań w latach 2019-2020 zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu ochrony środowiska, zgodnych z polityką ochrony środowiska, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój powiatu.

Spis tabel

Tabela 1. Stopień realizacji zadań własnych przez powiat iławski w latach 2019 – 2020	7
Tabela 2. Stopień realizacji zadań monitorowanych przez powiat iławski w latach 2019 – 2020.....	12
Tabela 3. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska na podstawie wskaźników monitoringu.....	40